

Požadavky na kvalifikaci pracovníků údržby a kde tuto kvalifikaci získat

Norma ČSN EN 15628, je českou verzí evropské normy EN 15628: 2014 Překlad byl zajištěn Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví.; má stejný status jako oficiální verze - datum schválení 1. 02. 2015

ČSN EN 15628:2015 Údržba – Kvalifikace pracovníků údržby stanovuje požadavky na znalosti a dovednosti pracovníků v údržbě a *lze očekávat, že personální útvary výrobních organizací budou podle těchto požadavků postupovat, jak při výběru nových pracovníků, tak i při hodnocení a vzdělávání stávajících pracovníků údržby*. Proto je důležité nejenom se s normou seznámit, ale i dát možnost uchazečům i pracovníkům údržby získat požadovanou kvalifikaci a kompetence.

Norma rozlišuje a pokrývá tři kategorie pracovníků údržby:

1. Mechanik údržby,
2. Mistr údržby a inženýr (technik) údržby,
3. Manažer údržby (odpovědný za funkci nebo službu údržby).

1. Rámcové kompetence mechanika údržby

Na základě cílů údržby se kompetence mechaniků údržby skládají z nezávislého provádění údržbářských úkolů, včetně dále uvedených klíčových kompetencí:

- a) vykonávat nebo zajistit bezpečné provádění plánů údržby podle obchodních strategií,
- b) bezodkladně zasáhnout v případě poruchy nebo nesprávné funkce při současném zajištění efektivnosti obnovy,
- c) vykonávat nebo zajistit řádné provádění úkolů podle pravidel a postupů týkajících se bezpečnosti, ochrany zdraví a ochrany životního prostředí,
- d) zajistit dostupnost materiálů, nástrojů a zařízení nutných pro provádění údržbářských úkolů,
- e) koordinovat a/nebo dohlížet na údržbářské úkoly prováděné na místě,
- f) zajistit kvalitu údržbářských úkolů,
- g) používat a zajistit používání informačních systémů (IS).

Odborný pracovník zajišťuje dodržování příslušných zákonů, nařízení, směrnic a provozních předpisů a soulad se současným stavem techniky.

2. Rámcové kompetence mistra údržby a technika (inženýra) údržby

Mistr údržby nebo technik (inženýr) údržby mají specifické role, které mohou být prováděny výlučně nebo se společnou odpovědností.

Mistr údržby nebo inženýr údržby koordinuje údržbářské úkoly podle ročního rozpočtu, příslušných plánů údržby a neplánovaných údržbářských úkolů. Kromě toho mistr údržby nebo inženýr údržby přispívá k požadované pohotovosti/výkonnosti výrobního zařízení (měřené pomocí klíčových indikátorů výkonnosti) na základě technických cílů pohotovosti a kvality společnosti nebo oddělení, včetně dále uvedených klíčových kompetencí:

- a) zajistit implementaci strategií a politik údržby,
- b) plánovat údržbářské úkoly ve své oblasti odpovědnosti, přičemž se specifikují a organizují nezbytné zdroje,
- c) organizovat, řídit a rozvíjet zdroje údržby: pracovníky, materiály a zařízení,
- d) zajistit dodržování předpisů, nařízení a postupů týkajících se bezpečnosti, ochrany zdraví a ochrany životního prostředí,
- e) zajistit technickou a ekonomickou účinnost a efektivnost údržbářských úkolů na základě současného stavu techniky,

- f) zúčastnit se na technických aspektech smluv a v procesu nakupování a řídit výkonnost smluvních dodavatelů,
- g) komunikovat se všemi nezbytnými partnery, jako jsou pracovníci, smluvní dodavatelé, zákazníci a dodavatelé.

Technik (inženýr) údržby pracuje s manažerem údržby nebo ho podporuje při specifikaci plánů údržby a identifikaci zdrojů požadovaných pro provádění, řízení a analýzu variant rozpočtu. Inženýr údržby kromě toho doporučuje zlepšování projektů týkajících se pohotovosti, bezporuchovosti a bezpečnosti majetku, včetně dále uvedených klíčových kompetencí:

- a) používat svých technických/inženýrských znalostí a organizačních nástrojů ke zlepšování údržbářských úkolů a efektivnosti výrobního zařízení ve smyslu pohotovosti a bezporuchovosti,
- b) plnit organizační a ekonomické povinnosti ve své oblasti prováděných úkolů.

Oba odborníci zajišťují dodržování příslušných zákonů, nařízení, směrnic a provozních předpisů a soulad se současným stavem techniky.

3. Rámcové kompetence manažera údržby

Na základě cílů společnosti, zejména těch, které se týkají pohotovosti a kvality, je manažer údržby odpovědný za zajištění požadované pohotovosti/výkonnosti výrobního zařízení (založené na klíčových indikátorech výkonnosti), včetně dále uvedených klíčových kompetencí ohledně schopnosti:

- a) specifikovat a rozvíjet politiky údržby podle strategií společnosti,
- b) specifikovat procesy a nástroje pro podporu údržbářských úkolů,
- c) specifikovat, řídit a rozvíjet organizační model údržby,
- d) zajistit úroveň pohotovosti, bezporuchovosti, udržovatelnosti, zajištěnosti (podporovatelnosti) údržby, bezpečnosti a kvality požadované pro celou dobu užitečného života majetku,
- e) zajistit vhodný management a neustálé zlepšování údržby,
- f) zajistit a řídit dodržování rozpočtu údržby a společnosti, ohled na plánované údržbářské úkoly a řádný stav majetku,
- g) specifikovat strategie, politiky a kritéria pro management výkonnosti smluvních dodavatelů a pro specifikaci požadavků na materiály pro údržbu.

Odborný pracovník zajišťuje dodržování příslušných zákonů, nařízení, směrnic a provozních předpisů a soulad se současným stavem techniky.

Poznámka: Detailní rozpracování požadavků – viz výše uvedená norma **ČSN EN 15628:2015**.

Kde získat uvedené kompetence a kvalifikaci?

Mechanik údržby – ve státních a podnikových učilištích.

Mistr údržby, technik údržby a manažer údržby v kurzech České společnosti pro údržbu (ČSPÚ).

Česká společnost pro údržbu (www.udrzba-cspu.cz) má akreditovaný rekvalifikační kurz **Manažer údržby** č.j. MSMT- 4959/2024-3 a dále poskytuje kurzy **Technik údržby** a **Mistr údržby**. Všechny kurzy jsou harmonizované s normovanými výše uvedenými požadavky na kvalifikaci a kompetence pracovníků údržby a s požadavky Evropské federace národních společností údržby (EFNMS).

V Praze dne: 10.6.2024

prof. Ing. Martin Pexa, Ph.D.
předseda ČSPÚ

Ing. Jan Hroch
výkonný ředitel ČSPÚ